

รายงานการศึกษาด้านป่าชุมชน

เรื่อง

การพึ่งพิงป่าชุมชนและการใช้ประโยชน์ป่าชุมชน
ศึกษาเฉพาะกรณีป่าโคกหินลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

Dependancy and Utilization community forest

Case Study of Kok Hin Lad Forest

โดย

สมพล โสมทัฬหภูมิ

SOMPHOL SOMTAPMON

เกียรติภูมิ ชุมวงศ์

KAITTIPUM CHUMVONG

สำนักงานป่าไม้จังหวัดมหาสารคาม

ปีงบประมาณ 2546

บทคัดย่อ

การศึกษาด้านป่าชุมชน เรื่องการพึงพิงป่าชุมชนและการใช้ประโยชน์ป่าชุมชน ศึกษาเฉพาะกรณีป่าชุมชนโคกหินลาด ตำบลโคกก่อ อำเภอมือง จังหวัดมหาสารคาม ได้ทำการศึกษาข้อมูลด้าน ทุติยภูมิ และเก็บรวบรวมภาคสนาม โดยการสัมภาษณ์ผู้นำท้องถิ่น และหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน ครัวเรือน ที่อาศัยรอบพื้นที่ป่า จำนวน 206 ราย เพื่อให้ทราบถึงสภาพภูมิประเทศ ที่ตั้ง ความเป็นมา ในการจัดตั้งป่า การพึงพิงและการใช้ประโยชน์ป่า ภูมิปัญญาในการจัดการ รวมทั้งทิศทางการพัฒนา ป่าชุมชนให้ยั่งยืนในอนาคต สามารถสรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

ป่าชุมชนโคกหินลาด สภาพป่าเป็นป่าเต็งรัง สภาพพื้นที่เป็นที่ลุ่มๆ ดอนๆ ดินมีความอุดม สมบูรณ์ต่ำ ดินค่อนข้างเป็นทราย พรรณไม้เป็นพรรณไม้ที่ขึ้นอยู่ทั่วไปในป่าเต็งรัง พืชพื้นล่างมีหญ้าเพ็ก ปกคลุมอยู่ มีพืชสมุนไพร พืชกินได้ และเห็ดต่างๆ รวมทั้งมีสัตว์ป่าอาศัยอยู่หลายชนิด มีการพึงพิงและ การใช้ประโยชน์จากป่า คิดเป็นร้อยละ 79.1 เนื่องจากวิถีชีวิตของชาวชนบท ไม่สามารถแยกคนออกจาก ป่าได้ ปัจจุบันได้ดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการในระดับต่างๆ รวมทั้งมีการกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับ ของป่าชุมชนไว้แล้ว แต่ก็ยังมีความต้องการที่จะได้รับการสนับสนุน ถึงร้อยละ 90.3 ในด้านงบประมาณ ข้อมูลความรู้ด้านต่าง ๆ เพื่อจะได้นำไปพัฒนาให้เกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไป

จากผลการศึกษาพบว่า การที่จะพัฒนาป่าให้เป็นที่พึงพิงและใช้ประโยชน์ของประชาชน และ ชุมชนรอบป่านั้น ยังต้องการความร่วมมือกันในทุกส่วนทุกระดับ ตั้งแต่ เยาวชน, ประชาชน, ผู้นำชุมชน, องค์กรชุมชน และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทั้งในด้านงบประมาณ และการสร้างจิตสำนึกด้านต่าง ๆ ในสิ่งที่จะทำ การพัฒนาบรรลุดุวัตถุประสงค์ คือ ความยั่งยืนของป่าชุมชนตลอดไป